

รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด
ของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี*

ADMINISTRATION MODEL FOR THE LOCAL CURRICULUM
ON THE PALM COMMUNITY WAY OF LIFE AT BANPONGSALOD SCHOOL
IN PHETCHABURI PROVINCE.

ตินศักดิ์ พรหมณฤกษ์

Tinnasak Pramrerg

กาญจนา บุญส่ง

Kanchana Boonsong

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ประเทศไทย

Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Thailand

E-mail: 679191021@mail.pbru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 3 คน ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือประเภทนวัตกรรม ประกอบด้วย (1) รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด และ (2) หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด ซึ่งทั้ง 2 ฉบับมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และ 2) เครื่องมือประเภทรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย (1) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน และ (3) แบบประเมินเจตคติของนักเรียน ซึ่งทั้ง 3 ฉบับ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละความก้าวหน้า

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า เป็นรูปแบบชื่อว่า PLAMS Model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) Planning (P) วางแผนหลักสูตร (2) Arranging (A) จัดทำหลักสูตร (3) Launching (L) ดำเนินการใช้หลักสูตร (4) Monitoring (M) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และ

* Received 6 June 2026; Revised 25 June 2026; Accepted 30 June 2026

(5) Success Evaluation (S) ประเมินหลักสูตร และ 2) การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น หลังดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมมีคะแนนร้อยละความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น 23.54 นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.51$) และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.64$)

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น วิถีชุมชนตาลโตนด

Abstract

The purposes of this research were: (1) to develop a local curriculum administration model entitled The Community Way of Life of Palmyra Palm in Ban Pong Salod School; and (2) to investigate the outcomes of implementing the developed local curriculum administration model at Banpongsalod School in Phetchaburi Province. This study employed an action research methodology. The target group consisted of 30 participants, including one school administrator, three teachers, one local wisdom expert, one community leader, and 24 students from Grades 4–6. The research instruments were divided into two categories. The first category comprised innovation instruments: (1) the local curriculum administration model entitled The Community Way of Life of Palmyra Palm in Banpongsalod School and (2) the local curriculum on the same topic. Both instruments demonstrated content validity with Item-Objective Congruence (IOC) values ranging from 0.67 to 1.00. The second category consisted of data collection instruments: (1) a learning achievement test, (2) a student practical skills assessment form, and (3) a student attitude assessment questionnaire. The IOC values of these instruments ranged from 0.67 to 1.00. Data were analyzed using mean, standard deviation, and percentage of progress.

The research findings revealed that: 1) The developed local curriculum administration model, consisted of five stages: (1) Planning (P) – curriculum planning; (2) Arranging (A) – curriculum development and organization; (3) Launching (L) – curriculum implementation; (4) Monitoring (M) – supervision, monitoring, and follow-up of curriculum implementation; and (5) Success Evaluation (S) – curriculum evaluation. 2) Students' learning achievement after the implementation was higher than before implementation, with an overall progress percentage increase of 23.54. Students' practical skills were rated at a good level overall ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.51$). In addition, students' attitudes toward learning through the local curriculum on the community way of life of Palmyra Palm were rated at a high level overall ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.64$).

Keywords: Model Development, Local Curriculum Administration Model, Palmyra Palm Community Way of Life

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปรับตัว อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาของไทยยังคงเผชิญปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียน ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน จึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและความต้องการของสังคม (จุฬาภรณ์ มาเสถียรวงศ์, 2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้สถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541) หลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นกลไกสำคัญของการกระจายอำนาจทางการศึกษา เปิดโอกาสให้สถานศึกษาออกแบบและบริหารจัดการหลักสูตรตามสภาพ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะชีวิต ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

จังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะอำเภอบ้านลาด เป็นพื้นที่ที่มีตาลโตนดจำนวนมากและความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชนมาอย่างยาวนาน ตาลโตนดไม่เพียงเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด แต่ยังสะท้อนภูมิปัญญา วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ชุมชนบ้านโป่งสลอดเป็นพื้นที่ที่ยังคงสืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับตาลโตนดอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านอาชีพ อาหาร และผลิตภัณฑ์ชุมชน อย่างไรก็ตาม แม้ชุมชนจะมีทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่เข้มแข็ง แต่ยังไม่ปรากฏการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชุมชนตาลโตนดอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา จึงควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง “วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด” เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความตระหนัก เห็นคุณค่า และสามารถสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2, 2567)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด ของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน สามารถนำไปใช้ได้จริง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาวิถีชุมชนตาลโตนดของท้องถิ่นต่อไปอย่างยั่งยืน

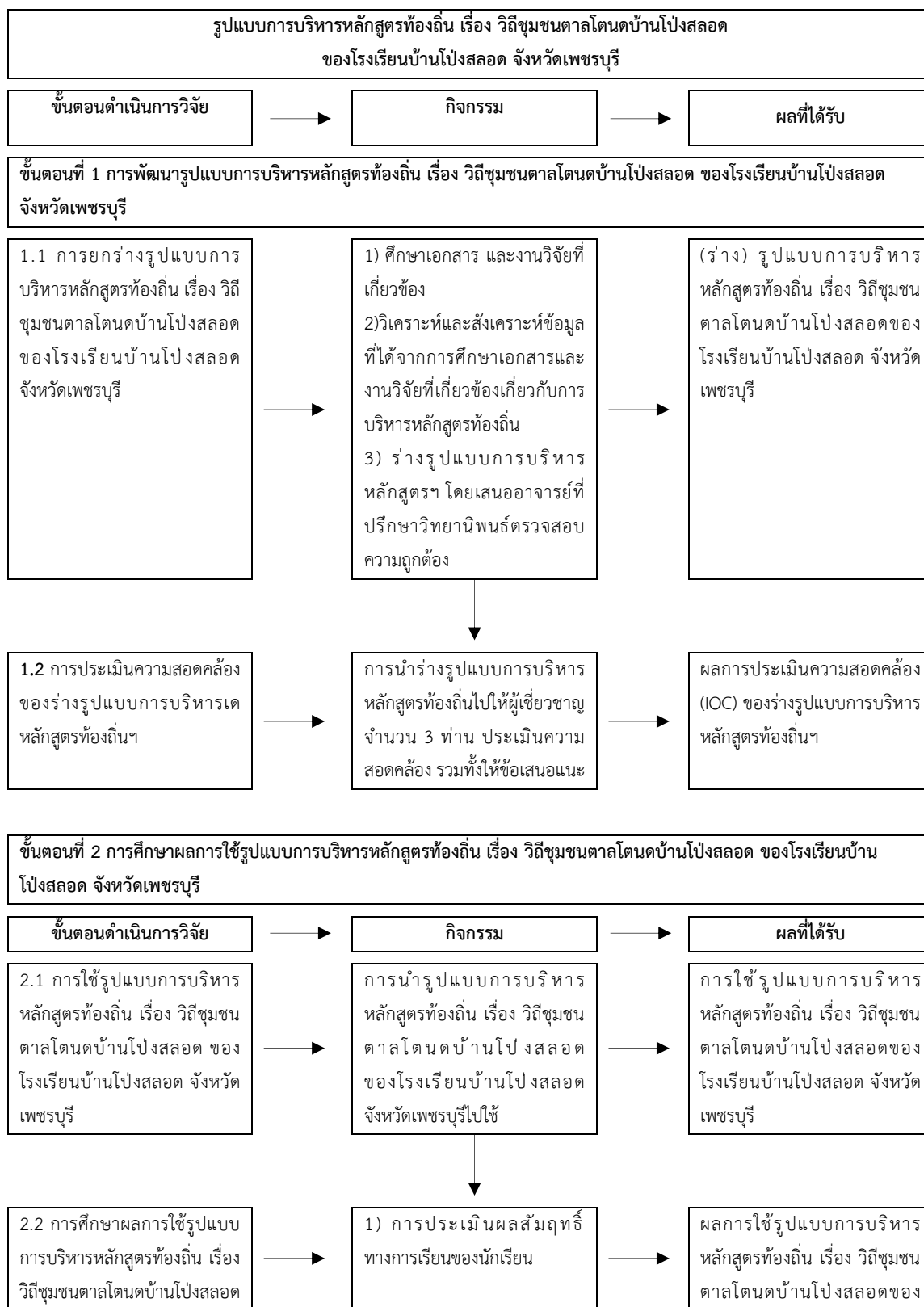
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด
จังหวัดเพชรบุรี

2) การประเมินผลทักษะการ
ปฏิบัติงานของนักเรียน
3) การประเมินเจตคติที่มีต่อการ
เรียนรู้ เรื่อง ของนักเรียน

โรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัด
เพชรบุรี

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 1.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเอกสารร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี การเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 1) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี 3) นำร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 1.2 การประเมินประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน การบริหารการศึกษา และการวิจัยทางการศึกษา ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (Creswell, J. W., & Creswell, J. D., 2018) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น การเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 1) ผู้วิจัยขอหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอเชิญเป็นผู้ประเมินความเหมาะสม 2) ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ และ 3) นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงรูปแบบให้มีความตรงเชิงเนื้อหาและพิจารณาคัดชั้นความสอดคล้อง IOC คัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป แล้วนำรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 2.1 การใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 3 คน นักเรียน 24 คน ผู้ปกครองนักเรียน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล 1 คน ปราชญ์ชาวบ้าน 1 คน จำนวน 33 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (Creswell & Creswell, 2018) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรีที่ผู้วิจัยพัฒนา

ขึ้น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในแต่ละขั้นตอนตามรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนที่ได้ระบุไว้

ขั้นตอนที่ 2.2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มผู้ให้ข้อมูล นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) แบบประเมินผลทักษะการปฏิบัติงาน และ 3) แบบประเมินเจตคติ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในแต่ละขั้นตอนตามรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนที่ได้ระบุไว้และแปลผลตามเกณฑ์ของเบสท์ (1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	ระดับการแปลผล มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	ระดับการแปลผล มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	ระดับการแปลผล ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	ระดับการแปลผล น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	ระดับการแปลผล น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและการนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี ได้ร่างรูปแบบที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ที่เรียกว่า “PALMS MODEL” ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนหลักสูตร (Planning : P) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2568 โดยเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับบริบททางการศึกษา สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ตลอดจนศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น จากนั้น ผู้วิจัยได้จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร และพิจารณาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ โดยที่ประชุมได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แนวคิด และทิศทางการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและความต้องการของชุมชน อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำหลักสูตร (Arranging : A) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2568 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์บริบท สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนและผู้เรียนในขั้นตอนการ

วางแผนหลักสูตรมาพัฒนาร่างหลักสูตร ประกอบด้วย การกำหนดหลักการ จุดมุ่งหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของท้องถิ่น ในการดำเนินการดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดประชุมร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อร่วมกันพิจารณาร่างหลักสูตร ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยเฉพาะการบูรณาการองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้ร่วมประชุม เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์และพร้อมสำหรับนำไปสู่กระบวนการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการใช้หลักสูตร (Launching : L) ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้หลักสูตร เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 โดยจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนและเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จากนั้นจึงดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตร พร้อมทั้งดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลการดำเนินการพบว่า สถานศึกษามีแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างชัดเจน ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรมากยิ่งขึ้น ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น และผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร (Monitoring : M) ผู้วิจัยได้ดำเนินการนิเทศกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2569 โดยดำเนินการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน พร้อมทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ได้ตรวจสอบการดำเนินงานตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามแนวทางและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการระหว่างผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครู เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศกำกับ และติดตามการใช้หลักสูตร ผลการดำเนินงานพบว่า ครูได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การใช้หลักสูตรเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ ครูมีการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการสอนได้อย่างเหมาะสม

ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินหลักสูตร (Success Evaluating) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 โดยดำเนินการประเมินหลักสูตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนขององค์ประกอบของหลักสูตร วิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ตลอดจนวิเคราะห์หลักการเรียนรู้ของผู้เรียนและแนวทางการใช้หลักสูตร เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ ได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การประเมินดังกล่าวยังทำให้ได้รับทราบถึงความสำเร็จของหลักสูตร จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งทราบถึงองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจัดขึ้น ณ สถานศึกษา

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารหลักสูตร “PALMS MODEL”

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี

ภายหลังการนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการใช้รูปแบบแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย ก่อนและหลังการนำหลักสูตรไปใช้ สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

N = 24	ก่อนเรียน		หลังเรียน		ร้อยละความก้าวหน้า
	คะแนนดิบ	ร้อยละ	คะแนนดิบ	ร้อยละ	
เฉลี่ย	9.17	45.83	13.88	69.38	+23.54

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด พบว่า นักเรียนจำนวน 24 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.83 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 13.88 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 69.38 เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4.71 คะแนน หรือมีความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 23.54

2.2 การประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด

ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน	μ	σ	การแปลผล
ด้านทักษะกระบวนการทำงาน	3.32	0.50	ดี
ด้านทักษะการทำงานร่วมกัน	3.43	0.50	ดี
ด้านทักษะการปฏิบัติงาน	3.27	0.53	ดี
โดยรวม	3.34	0.51	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.51$) สามารถเรียงลำดับเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านทักษะการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดี ($\mu = 3.43$, $\sigma = 0.50$) รองลงมา ด้านทักษะกระบวนการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 3.32$, $\sigma = 0.50$) และด้านทักษะการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 3.27$, $\sigma = 0.53$)

2.3 การประเมินเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด

เจตคติที่มีต่อการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น	μ	σ	การแปลผล
ด้านความสนใจและความรู้สึกต่อการเรียนรู้วิถีชุมชนตาลโตนด	4.03	0.67	มาก
ด้านคุณค่าและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	3.95	0.68	มาก
ด้านการนำความรู้ไปใช้และการมีส่วนร่วมกับชุมชน	4.03	0.58	มาก
โดยรวม	4.00	0.64	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 0.64$) สามารถเรียงลำดับเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการนำความรู้ไปใช้และการมีส่วนร่วมกับชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03, \sigma = 0.58$) รองลงมา ด้านความสนใจและความรู้สึกต่อการเรียนรู้วิถีชุมชนตาลโตนดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03, \sigma = 0.67$) และ ด้านคุณค่าและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95, \sigma = 0.67$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ พบว่า กระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอน คือ การวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร สามารถดำเนินการได้จริงอย่างเป็นระบบ มีการเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการนำบริบทของชุมชนตาลโตนดมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้หลักสูตรมีความหมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เป็นไปตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงบูรณาการและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับ วิลาสินี กนกไกรทรัพย์ (2558, หน้า 69) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า มีการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร และการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล ซึ่งการบริหารหลักสูตร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร แนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการเรียนการสอนโดยจัดให้ครูสอนตรงตามวิชาเอก จะทำให้เกิดประสิทธิภาพดีและช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น 2) ด้านการนิเทศควรมีแนวทางการจัดให้มีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3) ด้านการสรุปและดำเนินงาน ควรให้มีการสรุปผลที่สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาได้จริง 4) ด้านการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร ควรจัดให้มีรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นเอกสารเพื่อแจ้งให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาแต่ละครั้ง

2. ผลการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด ที่พัฒนาขึ้นสามารถยกระดับผลการเรียนรู้ได้จริง 2) ด้านทักษะการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับ

ดี และนักเรียนมีทักษะอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการเคารพภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนว่าหลักสูตรสามารถปลูกฝังคุณค่าทางวัฒนธรรมควบคู่กับทักษะการทำงาน 3) ด้านเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอด พบว่า โดยรวมนักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความสนใจและการมีส่วนร่วม แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและชุมชนช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับ ประเมศร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565, หน้า บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนยางชุมวิทยาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อชุมชน สอดคล้องกับ เยาวลักษณ์ เกษรเกศรา (2562, หน้า บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดเมืองสาทร จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า หลังการใช้รูปแบบมีผลประเมินในระดับดีขึ้นและสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ สอดคล้องกับ นันทนา จันดาหาญ (2566, หน้า บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบที่ออกแบบสร้างขึ้นหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการใช้รูปแบบในด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และด้านคุณค่าอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ชิตีพัทธ์ สุขเกษมศิลป์ (2561, หน้า บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง คชศึกษา ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีผลการวัดภาคปฏิบัติในระดับดีมาก และนักเรียนพึงพอใจต่อการจัด การเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

ผลการร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การวางแผนหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการบริหารหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นระบบและครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจนถึงการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ จึงทำให้รูปแบบมีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

ผลการวิจัยในองค์ประกอบด้านการวางแผนหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านปรัชญาการศึกษา สังคม วัฒนธรรม จิตวิทยา และบริบทชุมชน สะท้อนแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเชิงบริบท (Context-Based Curriculum) ที่มุ่งให้การพัฒนาหลักสูตรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการและสภาพแวดล้อมที่แท้จริงของผู้เรียนและชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวางแผนยังช่วยให้เกิดความเข้าใจร่วมและสร้างความเป็นเจ้าของหลักสูตร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรในระยะยาว

ด้านการจัดทำหลักสูตร พบว่ามีการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรอย่างครบถ้วน ทั้งวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล พร้อมทั้งผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งช่วยให้หลักสูตรมีความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับมาตรฐานทางการศึกษา

สำหรับการดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่ามีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านบุคลากร เอกสาร คู่มือ และการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการนิเทศและประเมินผลระหว่างดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สะท้อนการบริหารงานตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร พบว่า เน้นการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพครู มากกว่าการตรวจสอบควบคุม สอดคล้องกับแนวคิดการนิเทศแบบกัลยาณมิตรที่มุ่งพัฒนาวิชาชีพครูผ่านความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้ครูสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ด้านการประเมินหลักสูตร พบว่ามีการประเมินทั้งระหว่างและหลังการใช้หลักสูตร ทำให้สามารถตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านองค์ประกอบ กระบวนการ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน อีกทั้งการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรยังสะท้อนถึงการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารหลักสูตรสมัยใหม่

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เป็นรูปแบบชื่อว่า “PLAMS Model” ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) Planning (P) วางแผนหลักสูตร 2) Arranging (A) จัดทำหลักสูตร 3) Launching (L) ดำเนินการใช้หลักสูตร 4) Monitoring (M) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และ 5) Success Evaluating (S) ประเมินหลักสูตร

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดของโรงเรียนบ้านโป่งสลอด จังหวัดเพชรบุรี หลังดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมมีคะแนนร้อยละความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น 23.54 นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.51$) และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชุมชนตาลโตนดบ้านโป่งสลอดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.64$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น 5 ขั้นตอน ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของผู้เรียน
2. ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนในทุกขั้นตอนของการบริหารหลักสูตร เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความยั่งยืนในการพัฒนาหลักสูตร
3. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการและการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำหลักสูตรไปใช้
4. ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของผู้เรียนมากขึ้น เช่น การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน หรือการสร้างผลงานที่สะท้อนอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา เรื่อง การพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่นและความผูกพันต่อชุมชนของผู้เรียนผ่านการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเปรียบเทียบและขยายองค์ความรู้ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษา เรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้บนฐานชุมชนที่มีต่อทักษะชีวิต อัตลักษณ์ท้องถิ่น และจิตสำนึกรักบ้านเกิดของนักเรียน
3. ควรศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *คู่มือการเรียนการสอนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์. (2561). *การศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิตีพัทธ์ สุขเกษมศิลป์. (2561). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง คหศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทนา จันดาหาญ. (2566). *การพัฒนาแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย*. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- ปรเมศร์ แก้วดุก, และกาญจนา บุญส่ง. (2565). *การพัฒนาแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เยาวลักษณ์ เกสรเกศรา. (2562). *การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดเมืองสาทร จังหวัดเชียงใหม่*. เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ.

- วิลาสินี กนกไกรทรัพย์. (2558). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา]*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. (2567). *กรอบทิศทางหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น. สพป.ชุมพร เขต 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กระทรวงศึกษาธิการ.*
- Best, J. W. (1981). *Research in education (4th ed.)*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (5th ed.)*. SAGE Publications.